

Maria Konopnicka Urodziła się 23 maja 1842r. w Suwałkach. Była przede wszystkim poetką, ale pisała też prozą, uprawiała publicystykę, tłumaczyła literaturę obcą.

Była pisarką i nauczycielką, ale prowadziła również działalność społeczno-polityczną (opieka nad więźniami, protest przeciw prześladowaniu przez Niemców dzieci polskich we Wrześni).

W latach 1881-1896 wydała cztery tomy „Poezji”. Niektóre utwory Konopnicka podpisywała pod pseudonimem Jan Sawa.

Zmarła 8 października 1910r. we Lwowie

Do najbardziej znanych wierszy Konopnickiej o charakterze społeczno-politycznym należą: Jaś nie doczekał, W piwnicznej izbie, Wolny najmita, O Wrześni, **Rota**.

Ogromne znaczenie w twórczości pisarki mają takie nowele jak: Mendel Gdański, Miłosierdzie gminy, Nasza szkapa, Dym i wiele innych.

Dla dzieci Konopnicka napisała utwory:

O krasnoludkach i sierotce Marysi, Jak się dzieci w Brondzie bawiły, O Janku Wędrowniczku, Szkolne przygody Pimpusia Sadełko, Co słonko widziało, Jak to ze Inem było.

Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu

Września

*Przed Two strajki wyjechał w ocean,
z domu, do pracy, walczył z Niemcami;
Wzrost w ich obrotach i sławie stał się,
wyjdź po krwi naszej zbrodniczo tuż!*

Cały świat usłyszał o strajku dzieci we Wrześni, który rozpoczął się 20 maja 1901 r. Niemiecki nauczyciel wymierzył karę cielesną dzieciom za odmowę odpowiadania w języku niemieckim na lekcji religii. Wówczas to zastrajkowało 118 uczniów i uczennic. Ich rodziców władze niemieckie ukarały więzieniem. Za przykładem dzieci wrześnińskich poszli uczniowie w innych szkołach. W 1906 r. opór dzieci, podtrzymywany przez rodziców, przybrał postać powszechnego strajku. W fazie największego jego nasilenia strajkowało ok. 75 tys. dzieci w ok. 800 szkołach (na łączną ilość 1.100 szkół).

Na rok Pamięci

Nota

Na pamięci nasz, który nasz był,
Na dany pogrzeb nasz,
Poleci nam nasz, poleci nam
Kwiaty nasz, kwiaty nasz
Na dany, by nasz nasz był,
- Tak nasz wspomnięci nasz!

Do nasz nasz nasz nasz nasz
Branie nasz nasz nasz
A nasz nasz nasz nasz nasz
Kwiaty nasz nasz nasz
Tak nasz nasz nasz nasz nasz
- Tak nasz wspomnięci nasz!

Na nasz nasz nasz nasz nasz
I nasz nasz nasz nasz nasz
Kwiaty nasz nasz nasz nasz
Tak nasz nasz nasz nasz nasz

Na nasz nasz nasz nasz nasz
- Tak nasz wspomnięci nasz!

Henryk Knapczyk

Rękopis Roty

Feliks Nowowiejski -kompozytor, dyrygent i pedagog.

Urodził się 7 lutego 1877 w Barczewie na Warmii koło Olsztyna. Zmarł 18 stycznia 1946 w Poznaniu. Początkowo kształcił się w szkole muzycznej w Świętej Lipce. Następnie grał w orkiestrze wojskowej w Olsztynie. Studiował w Konserwatorium J. Sterna w Berlinie, później kontynuował naukę w Szkole Muzyki Kościelnej w Ratzbonie i w Akademickiej Szkole Mistrzów M. Brucha w Berlinie, oraz na Uniwersytecie Berlińskim. Pracował jako organista w kościele św. Jakuba w Olsztynie. Prowadził działalność pedagogiczną w Krakowie, Berlinie i w Poznaniu. Często koncertował jako muzyk-wirtuoz w kraju i za granicą.

Dom rodzinny Feliksa

Feliks Nowowiejski

- pozostawił bogaty dorobek artystyczny - prace instrumentalne i orkiestrowe oraz pieśni.

Do najbardziej znanych kompozycji Nowowiejskiego należą:

marsz Pod sztandarem pokoju, oratorium Powrót syna marnotrawnego, uwertura Swaty polskie, oratorium Znalezienie Świętego Krzyża, oratorium Quo vadis, muzyka do Roty, opera Emigranci, opera Legenda Bałtyku.

ROTA

słowa: Maria Konopnicka

muzyka: Feliks Nowowiejski

Uroczyście

Nie rzucim zie-mi, skąd nasz ród, nie da-my po-grześć

mo - wy: pol-ski my na - ród, pol-ski lud, królewski szczep Pia-

sto - wy! Nie da-my, by nas gne - bit wróg!

Tak nam допо - móż Bóg! Tak nam do - po - móż Bóg!

Maria Konopnicka w 1908 r. napisała jedną z najważniejszych polskich pieśni patriotycznych - Rotę.

Trzy zwrotki wiersza należą do kanonu polskich pieśni patriotycznych pod tym samym tytułem, do której muzykę napisał Feliks Nowowiejski.

Pierwszy raz została wykonana publicznie 15 lipca 1910 roku, podczas uroczystości odsłonięcia Pomnika Grunwaldzkiego w Krakowie, zorganizowanej z okazji 500-lecia bitwy pod Grunwaldem.

Połączonymi chórami z całej Polski dyrygował wówczas sam kompozytor. Gdy Polska odzyskała niepodległość, Rota zyskała miano nieoficjalnej pieśni hymnicznej.

Pomnik Grunwaldzki

Odślonięcie pomnika 15 lipca 1910 roku było centralnym punktem obchodów 500-lecia zwycięstwa nad Zakonem Krzyżackim, odniesionego przez wojska polsko-litewskie pod wodzą króla Władysława Jagiełły. Głównym inicjatorem i fundatorem pomnika był wybitny pianista i kompozytor - Ignacy Jan Paderewski. Autorem rzeźb był Antoni Wiwulski. Na szczycie granitowego cokołu umieszczono konny posąg króla Władysława Jagiełły, poniżej symboliczne dwa miecze i figurę wielkiego księcia litewskiego Witolda, u którego stóp leży wielki mistrz Zakonu Krzyżackiego - Ulrich von Jungingen. Po bokach umieszczono rycerza polskiego z giermkim i litewskiego ze spętanym jeńcem krzyżackim.

Jesienią 1939 roku hitlerowcy zniszczyli monument, a jego rekonstrukcja i ponowne odślonięcie miały miejsce dopiero w roku 1976.

Autorem odtworzonego pomnika był Marian Konieczny. W schody poprzedzające cokół, wkomponowano Grób Nieznanego Żołnierza, wykonany z marmuru i brązu według projektu Wiktora Zina.

Pomnik Grunwaldzki

